

Streszczenie

EASO
Sprawozdanie roczne
na temat sytuacji
w dziedzinie azylu
w UE w 2018 r.

24 czerwca 2019 r.

Printed by Bietlot in Belgium

Dokument ukończony w czerwcu 2019 r.

Ani EASO, ani żadna osoba działająca w imieniu EASO nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania zamieszczonych poniżej informacji.

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2019

Print ISBN 978-92-9476-769-1 doi:10.2847/121278 BZ-02-19-250-PL-C
PDF ISBN 978-92-9476-659-5 doi:10.2847/716863 BZ-02-19-250-PL-N

Zdjęcie na okładce: European Asylum Support Office, Austin Tufigno

© European Asylum Support Office, 2019

Kopiowanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Wykorzystywanie lub powielanie zdjęć i innych materiałów, co do których EASO nie przysługują prawa autorskie, wymaga bezpośredniej zgody właściciela praw.

Streszczenie

EASO Sprawozdanie roczne na temat sytuacji w dziedzinie azylu w UE w 2018 r.

24 czerwca 2019 r.

Sekcje streszczenia

Streszczenie.	3
Zmiany na poziomie UE.	4
Ochrona międzynarodowa w UE+	9
Istotne zmiany na poziomie krajowym	16
Funkcjonowanie WESA.	18

Streszczenie

Wprowadzenie

Sprawozdanie roczne EASO na temat sytuacji w dziedzinie azylu w Unii Europejskiej w 2018 r. zawiera kompleksowy przegląd zmian w obszarze ochrony międzynarodowej, jakie zaszły w zakresie systemów azylowych na poziomie europejskim oraz w poszczególnych państwach członkowskich. W sprawozdaniu, które opracowano w oparciu o różne źródła, zbadano główne tendencje statystyczne i przeanalizowano zmiany w krajach UE+ w zakresie ustawodawstwa, polityk, praktyk, a także orzecznictwa sądów krajowych. Chociaż sprawozdanie koncentruje się na kluczowych obszarach wspólnego europejskiego systemu azylowego, zawiera liczne, niezbędne odniesienia do szerszego kontekstu migracji i praw podstawowych.

Zmiany na poziomie UE

W 2018 r. odnotowano w Unii Europejskiej istotne zmiany w obszarze ochrony międzynarodowej.

Kontynuowano międzyinstytucjonalne negocjacje w sprawie wniosków dotyczących reformy azylowej. W grudniu 2017 r. Rada Europejska ustaliła docelowy termin wypracowania stanowiska dotyczącego całościowej reformy na czerwiec 2018 r. Poczyniono znaczne postępy w przypadku pięciu z siedmiu wniosków dotyczących: **Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu, rozporządzenia Eurodac, rozporządzenia ustanawiającego unijne ramy przesiedleń, rozporządzenia o kwalifikowaniu** oraz **dyrektywy w sprawie warunków przyjmowania**, w przypadku których współprawodawcy osiągnęli szerokie porozumienie polityczne przed terminem ustalonym na czerwiec 2018 r. Wciąż jednak pozostawał szereg kontrowersyjnych kwestii i większość państw członkowskich, pomimo korzyści płynących z oddzielnego przyjmowania poszczególnych wniosków, wyraziła zastrzeżenia względem przyjęcia jednego wniosku dotyczącego reformy lub większej ich liczby, zanim wszystkie wnioski będą gotowe do przyjęcia. Pomimo pewnych postępów na poziomie technicznym, Rada nie była w stanie przyjąć od tamtej pory stanowiska w sprawie **rozporządzenia dublińskiego** i **rozporządzenia o procedurze azylowej**; nie zakończono zatem jeszcze prac nad reformą azylową. W 2018 r. Parlament Europejski przyjął stanowisko w sprawie rozporządzenia o procedurze azylowej, co oznacza, że przyjął on stanowiska dotyczące wszystkich dokumentów WESA. Podczas negocjacji w sprawie wniosków dotyczących reformy azylowej

kładziono nacisk na większą solidarność wśród państw i poczucie wspólnej odpowiedzialności jako na podstawowe kwestie umożliwiające funkcjonowanie i dalszą regulację WESA.

Komisja Europejska, która stoi na straży prawidłowego stosowania przepisów prawa unijnego, podjęła kroki w ramach postępowań toczących się w sprawie naruszenia przepisów przez Bułgarię, Węgry, Polskę i Słowenię.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał 16 wyroków w sprawie odeśłań prejudycjalnych interpretujących rozporządzenie dublińskie, dyrektywę w sprawie procedur azylowych i dyrektywę w sprawie kwalifikowania. Nie wydał on żadnej decyzji dotyczącej dyrektywy w sprawie warunków przyjmowania, choć dwie istotne sprawy są w toku.

Większa solidarność wśród państw UE+ i poczucie wspólnej odpowiedzialności zdefiniowano jako podstawowe kwestie umożliwiające funkcjonowanie i regulację WESA.

Główne wnioski

W bardziej szczegółowym ujęciu TSUE zbadał techniczne aspekty realizacji wniosków o przejście i przyjęcie z powrotem na podstawie rozporządzenia Dublin III, takie jak mające zastosowanie terminy na różnych etapach procedury dublińskiej; dowody przedstawione przez wnioskodawców potwierdzające treść ich wniosków dotyczącą ich wyznania i ryzyka prześladowania z powodów religijnych; znaczenie indywidualnej oceny wniosków o udzielenie azylu, która ma się odbywać w kontekście osobistych okoliczności wnioskodawcy; ocena faktów i okoliczności związanych z deklarowaną przez wnioskodawców orientacją seksualną; kwalifikowalność do ochrony uzupełniającej wnioskodawców będących ofiarami tortur, w przypadku gdy mogą być oni umyślnie pozbawieni odpowiedniej opieki psychologicznej, jeżeli wrócą do kraju pochodzenia, nawet jeżeli nie istnieje już zagrożenie ponownego poddania torturom; przetwarzanie wniosków złożonych przez osoby zarejestrowane w Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Pomocy Uchodźcom Palestyńskim (UNRWA); podstawy wykluczenia w kontekście ochrony uzupełniającej; świadczenia z zabezpieczenia społecznego na rzecz uchodźców posiadających zezwolenia na pobyt czasowy; stosowanie koncepcji bezpiecznego kraju; bardziej szczegółowe zdefiniowanie procedur dotyczących odwołań od decyzji sądów drugiej instancji; oraz łączenie rodzin osób małoletnich bez opieki, które osiągnęły pełnoletniość po złożeniu wniosku.

W 2018 r. kontynuowano wdrażanie Europejskiego programu w zakresie migracji, którego podsumowanie przedstawiono w komunikatach Komisji w sprawie realizacji Europejskiego programu w zakresie migracji. Istotne zmiany, jakie wprowadzono w 2018 r. odzwierciedlają skoordynowane starania zmierzające do

przejścia z reakcji *ad hoc* na trwałe rozwiązanie w obszarze azylu, dostosowane do przyszłych wyzwań. Chociaż opracowywane są również długoterminowe działania strukturalne, Komisja określiła szereg natychmiastowych działań służących rozwiązaniu naglących kwestii dotyczących szlaków zachodniośroziemnomorskiego, środkowośroziemnomorskiego i wschodniośroziemnomorskiego, w tym zapewnieniu pomocy Maroku, poprawy warunków migrantów w Libii ze szczególnym uwzględnieniem osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, oraz dalszej optymalizacji organizacji pracy na greckich wyspach.

W Grecji...

działanie ukierunkowane na poprawę warunków życia w hotspotach z naciskiem na zaspokajanie potrzeb grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji.

W **Grecji** podejście oparte na hotspotach wiąże się z realizacją postanowień oświadczenia UE-Turcja, które ma na celu m.in. zapobieganie tworzeniu nowych morskich lub lądowych szlaków nielegalnego przemytu z Turcji do UE. W obliczu ciągłej presji migracyjnej i niskiej liczby powrotów, podejście oparte na hotspotach odgrywa kluczową rolę w stabilizowaniu sytuacji na wyspach. Działanie skupia się na poprawie warunków życia w „hotspotach” z naciskiem na zaspokajanie potrzeb grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. Uzupełnieniem tych starań było zwiększenie

zdolności przyjmowania na części kontynentalnej oraz nowe przepisy dotyczące krajowego systemu opieki nad małoletnimi. Jednocześnie panujące na wyspach przeludnienie w znacznym stopniu obciążało infrastrukturę, służby medyczne i gospodarowanie odpadami, a napięcia między migrantami a częścią populacji lokalnej wzrosły. W marcu 2019 r., trzy lata po podpisaniu oświadczenia UE-Turcja, Komisja opublikowała sprawozdanie zawierające informacje na temat zbiorczych wyników osiągniętych podczas trzech lat jego realizacji.

Warto zauważyć, że liczba osób przybywających nielegalnie z Turcji na wyspy greckie jest o 97 % niższa niż w okresie poprzedzającym rozpoczęcie realizacji oświadczenia, a liczba osób tracących życie na morzu drastycznie spadła. Jednocześnie w 2018 r. znacznie wzrosła liczba osób nielegalnie przekraczających granicę lądową z Turcji do Grecji, przy czym blisko połowa osób przekraczających granicę miała tureckie obywatelstwo. Istnieje zatem konieczność zwiększenia wsparcia na granicy. Według stanu na marzec 2019 r. 20 292 syryjskich uchodźców przesiedlono z Turcji do państw UE+, zaś z Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (FAMI) przeznaczono łączną kwotę w wysokości 192 mln EUR na wsparcie legalnego wjazdu Syryjczyków z Turcji. Ponadto w latach 2016–2019 skierowano łączną kwotę 6 mld EUR za pośrednictwem Instrumentu Pomocy dla Uchodźców w Turcji, przy czym połowa tej kwoty pochodziła z funduszy UE, zaś druga połowa stanowiła indywidualny wkład poszczególnych państw UE+. Konieczne są większe postępy w realizacji powrotów do Turcji z wysp greckich.

We **Włoszech** agencje UE nadal zapewniały wsparcie we wdrażaniu podejścia opartego na hotspotach, dostosowując poziomy zatrudnienia zgodnie

z bieżącymi potrzebami. W 2018 r. wkład UE na rzecz wdrażania we Włoszech podejścia opartego na hotspotach obejmował, poza innymi działaniami, prowadzenie dodatkowej kontroli bezpieczeństwa, zapewnianie pomocy medycznej i prowadzenie mediacji międzykulturowej. Ponadto UE zapewniła wsparcie finansowe i oddelegowanie ekspertów w celu wspierania kontroli przesiewowej, rejestracji, identyfikacji i udzielania migrantom informacji.

We Włoszech...

agencje UE nadal zapewniały wsparcie we wdrażaniu podejścia opartego na hotspotach, dostosowując poziomy zatrudnienia zgodnie z bieżącymi potrzebami.

W ciągu całego 2018 r. opuszczanie pokładu przez migrantów i uchodźców uratowanych na wodach Morza Śródziemnego wywoływało dyskusje dotyczące solidarności, podziału odpowiedzialności i opracowania bardziej systematycznego i skoordynowanego podejścia UE w zakresie opuszczania pokładu, pierwszego przyjęcia, rejestracji i relokacji. Przedstawiono w tym celu koncepcję wprowadzenia tymczasowych ustaleń bazujących na doświadczeniach wyciągniętych z rozwiązań *ad hoc* dotyczących opuszczania pokładu wdrożonych latem 2018 r., które to ustalenia służyłyby jako rozwiązanie pomostowe do czasu rozpoczęcia obowiązywania nowego rozporządzenia

dublińskiego. Takie tymczasowe ustalenia mogłyby zostać rozwinięte w formie przejrzystego, stopniowego planu pracy opartego na wzajemnym zrozumieniu wspólnych interesów, co zapewniłoby sprawną i skuteczną pomoc ze strony Komisji, agencji UE i innych państw członkowskich na rzecz państwa członkowskiego, którego one dotyczą.

Przesiedlenie i przyjęcia ze względów humanitarnych to kluczowe mechanizmy oferujące bezpieczną i legalną drogę do UE+ dla osób potrzebujących ochrony międzynarodowej, przy jednoczesnym zmniejszaniu presji wywieranej na państwa przyjmujące znaczne liczby uchodźców.

Tymczasowe ustalenia rozwinięte w formie przejrzystego, stopniowego planu pracy opartego na wzajemnym zrozumieniu wspólnych interesów mogłyby zapewnić sprawną i skuteczną pomoc ze strony Komisji, agencji UE i innych państw członkowskich na rzecz państwa członkowskiego znajdującego się pod presją.

Główne wnioski

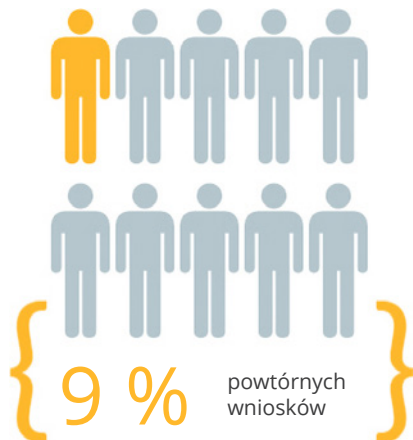
W latach 2015–2017 łącznie 27 800 osób zostało przesiedlonych w Europie w ramach różnych unijnych programów przesiedleń, tymczasem w ramach nowego europejskiego programu przesiedleń 20 państw członkowskich UE zobowiązało się do utworzenia ponad 50 000 miejsc przesiedlenia do końca października 2019 r., co jest największym wysiłkiem w zakresie przesiedleń podjętym jak dotychczas przez UE. Na stan z marca 2019 r. zrealizowano ponad 24 000 takich przesiedleń. W połączeniu z europejskim programem przesiedleń, krajowe programy przesiedleń również odgrywają rolę w zapewnianiu osobom potrzebującym ochrony legalnej i bezpiecznej drogi postępowania. Ponadto programy przyjmowania ze względów humanitarnych, w tym sponsorowanie prywatne realizowane w szeregu państw UE+, wnoszą znaczny wkład do realizacji tego samego celu.

W odniesieniu do zewnętrznego wymiaru polityki migracyjnej UE w 2018 r. UE kontynuowała współpracę z partnerami zewnętrznymi zmierzającą do konstruktywnego rozwiązania problemu migracji poprzez stosowanie kompleksowego podejścia opartego na multilateralizmie. Największe postępy poczynione w tym obszarze w 2018 r. obejmują: alokację dalszych środków na realizację programów w ramach kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki i zewnętrznego funduszu inwestycyjnego; zwalczanie siatek przemytniczych poprzez działania operacyjne zmierzające do poprawy współpracy w zakresie ścigania przestępstw; promowanie uporządkowanych powrotów i readmisji w dialogu z krajami partnerskimi, a także zapewnianie pomocy w reintegracji; usprawnienie zarządzania granicami poprzez podpisanie porozumień w sprawie wspólnych działań po obu stronach wspólnych granic, szkolenia i dzielenie się wiedzą fachową;

oraz zapewnianie pomocy w ochronie uchodźców i migrantów za granicą. Następane kroki w zewnętrznym wymiarze polityki migracyjnej UE obejmują zawarcie umów o statusie z państwami Bałkanów Zachodnich; opracowanie nowych

umów o readmisji z państwami trzecimi; oraz rozszerzenie partnerstw operacyjnych z państwami trzecimi w obszarze wspólnych dochodzeń, budowania zdolności i wymiany urzędników łącznikowych.

Ochrona międzynarodowa w UE+

Liczba 664 480 wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w UE+ wskazuje na spadek już trzeci rok z rzędu, tym razem o 10 %. Choć w 2018 r. liczba wniosków pozostała na wyjątkowo stałym poziomie, stosunkowa stabilność na poziomie UE+ kryje w sobie wyraźne zróżnicowanie między państwami członkowskimi i między poszczególnymi obywatelstwami.

W ujęciu tendencji statystycznych w 2018 r. złożono 664 480 wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w UE+, co wskazuje na spadek już trzeci rok z rzędu, tym razem o 10 %. Blisko 9 % wszystkich wniosków było składanych powtórnie. Liczba wniosków złożonych w UE+ była podobna do tej z 2014 r., kiedy to złożono 662 165 wniosków.

Warto zauważyć, że chociaż liczba wniosków pozostała w 2018 r. na wyjątkowo stałym poziomie, stosunkowa stabilność na poziomie UE+ kryje w sobie wyraźne zróżnicowanie między państwami członkowskimi i między obywatelstwami poszczególnych wnioskodawców. Presja migracyjna na zewnętrznych granicach UE zmniejszyła się już trzeci rok z rzędu. Nastąpił gwałtowny wzrost wykrywalności na szlaku zachodniośroziemnomorskim (ponad dwukrotnie), dorównując liczbę przypadków wykrycia na szlaku wschodniośroziemnomorskim (na każdym ok. 57 000 przypadków).

Trzy główne kraje pochodzenia wnioskodawców w UE+ to Syria (od 2013 r.) (13 %), Afganistan i Irak (po 7 %), z których łącznie pochodzi ponad jedna czwarta wszystkich wnioskodawców z 2018 r. (27 %).

Wśród 10 obywatelstw plasujących się najwyżej znajdują się również Pakistan, Nigeria, Iran, Turcja (po 4 %), Wenezuela, Albania i Gruzja (po 3 %).

Według danych Biura UNHCR, w krajach sąsiadujących z Syrią, tj. w Iraku, Jordanii, Libanie, Turcji, Egipcie i innych krajach Afryki Północnej, liczba zarejestrowanych uchodźców syryjskich wyniosła pod koniec 2018 r. blisko 5,7 miliona.

W 2018 r., podobnie jak w poprzednich latach, nieco ponad dwie trzecie wszystkich wnioskodawców stanowili mężczyźni, a jedną trzecią kobiety. Blisko połowa wnioskodawców była w wieku od 18 do 35 lat, a prawie jedną trzecią stanowiły osoby małoletnie.

W 2018 r. wnioski o przyznanie ochrony międzynarodowej w UE+ złożyło około 20 325 małoletnich bez opieki, co wskazuje na gwałtowny spadek o 37 % w stosunku do 2017 r. Odsetek małoletnich bez opieki wśród wszystkich wnioskodawców wyniósł 3 %, podobnie jak w 2017 r. Niemal trzy czwarte wszystkich wniosków złożono w zaledwie pięciu państwach UE+: w Niemczech, we Włoszech, w Zjednoczonym Królestwie, Grecji i Niderlandach.

W odniesieniu do krajów przyjmujących, w 2018 r. większość wniosków o udzielenie azylu złożono w Niemczech, we Francji, w Grecji, we Włoszech i w Hiszpanii. Łącznie w pięciu wyżej wymienionych krajach przyjęto prawie trzy czwarte wszystkich wniosków złożonych w UE+. Już siódmy rok z rzędu najwięcej wniosków przyjęto w Niemczech (184 180), mimo spadku o 17 % w stosunku do 2017 r.

Czwarty rok z rzędu wzrosła liczba wniosków składanych we Francji, osiągając w 2018 r. liczbę 120 425 – to najwyższy poziom osiągnięty dotychczas we Francji. Grecja stała się państwem o trzeciej najwyższej liczbie wniosków złożonych w UE+ w 2018 r., odnotowując wzrost już piąty rok z rzędu z liczbą 66 965 wniosków. Znaczna zmiana zaszła we Włoszech, gdzie liczba wniosków spadła o 53 %. Hiszpania utrzymała się na piątej pozycji, jednak liczba wniosków wzrosła tam z 36 605 w 2017 r. do 54 050 w 2018 r.

Statystyki te pokazują istotną mieszaną tendencję, o której była mowa na początku niniejszej sekcji: ogólny 11 % spadek wniosków w latach 2017–2018 w UE+ znajdował odzwierciedlenie jedynie w ponad połowie wszystkich państw UE+, w drugiej połowie zaś liczba wniosków wzrosła, w niektórych państwach

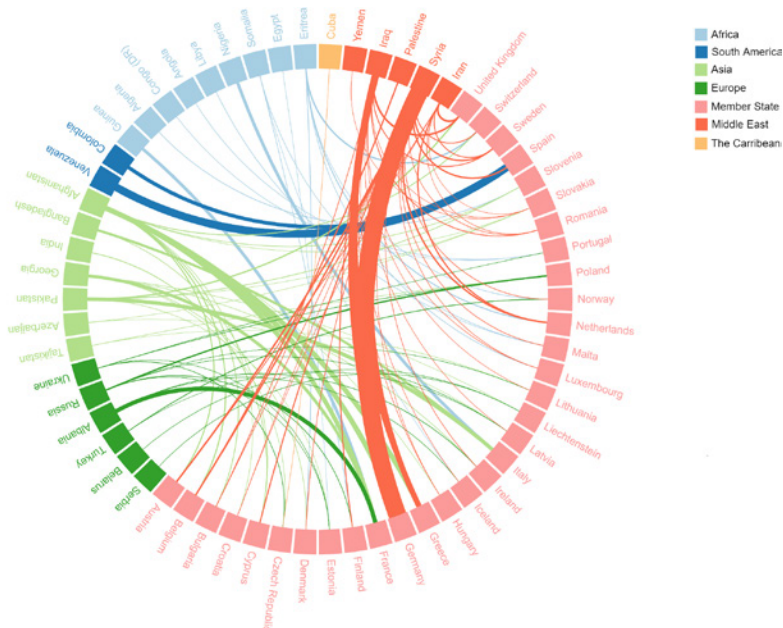
odnotowując znaczny wzrost. Pięć krajów przyjmujących największą liczbę osób w przeliczeniu na mieszkańca to **Cypr, Grecja, Malta, Liechtenstein i Luksemburg.**

Główne napływy azylantów, a dokładniej diady obywatelstw w państwach przyjmujących, ukazują nieco bardziej szczegółowy obraz niż odrębne uwzględnianie państw pochodzenia i państw przyjmujących.

W 2018 r. 10 głównych napływów było skierowanych do Niemiec, Francji, Grecji i Hiszpanii. Włochy nie były miejscem docelowym żadnego z 10 głównych napływów, mimo że ogólnie były czwartym państwem przyjmującym; wynika to prawdopodobnie ze spadku liczby wniosków składanych przez osoby o konkretnych obywatelstwach, a także ze zróżnicowania wniosków.

Dziesięć głównych napływów obejmowało siedem obywatelstw, z których wszystkie należały do dziesięciu obywatelstw pochodzenia plasujących się najwyżej w 2018 r. Pomimo ogólnego spadku liczby wniosków, w Niemczech przyjęto co najmniej sześć z dziesięciu największych napływów konkretnych obywatelstw: Syryjczyków, Irakijczyków, Afgańczyków, Irańczyków, Nigeryjczyków i Turków. W Grecji przyjęto dwa spośród głównych napływów (Syryjczyków do Grecji i Afgańczyków do Grecji). Zarówno Hiszpania, jak i Francja, przyjęły tylko jeden z głównych napływów: Wenezuelczyków do Hiszpanii (drugi największy określony napływ do państwa UE+ w 2018 r.) i Afgańczyków do Francji. Pakistańczycy, Albańczycy i Gruzini znajdowali się wśród dziesięciu najwyższej plasujących się obywatelstw pochodzenia w UE+ ogółem.

Główne wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej w 2018 r. według państwa UE+ i obywatelstw pochodzenia

Źródło: Eurostat.

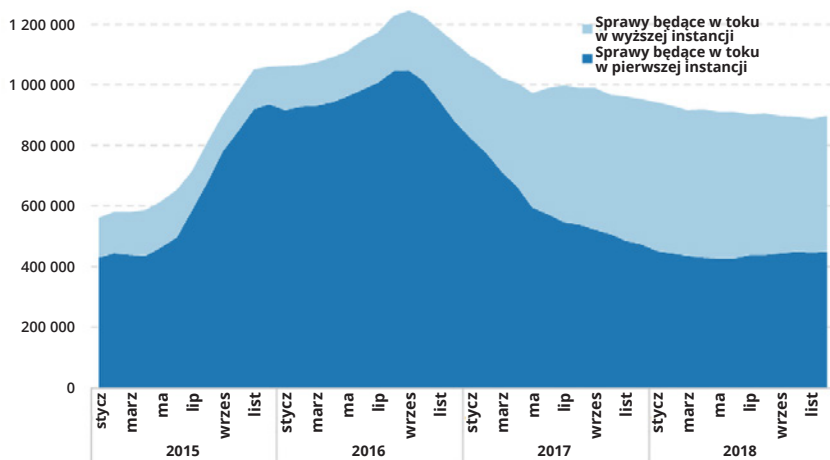
Ogółem w 2018 r. w państwach UE+ wycofano około 57 390 wniosków, czyli blisko połowę liczby wniosków wycofanych w 2017 r. Stosunek wniosków wycofanych do całkowitej liczby wniosków złożonych w UE+ wyniósł 9 %; był zatem niższy niż w poprzednim roku. Zgodnie z danymi EASO, podobnie jak w poprzednich latach, około jednej piątej przypadków wycofania w UE+ miało charakter dorozumiany.

Jeśli chodzi o sprawy będące w toku, na koniec 2018 r. około 896 560 wniosków oczekiwało na ostateczną decyzję w UE+,

co stanowiło spadek o 6 % w stosunku do 2017 r.

Liczba spraw będących w toku pod koniec 2018 r. była znacznie wyższa niż pod koniec 2014 r., drugi rok z rzędu odnotowano jednak spadek. Warto zauważyć, że liczba spraw będących w toku w pierwszej instancji była niemal równa liczbie spraw będących w toku w drugiej i wyższej instancji, z których każda wyniosła ok. 448 000. Pod koniec 2018 r. presja wywierana na krajowe systemy azylowe wydawała się być zatem równo rozłożona między organy azylowe a organy sądowne.

Sprawy będące w toku w pierwszej (ciemnoniebieski) i ostatniej (jasnoniebieski) instancji, 2015–2018

Źródło: Eurostat i dane EPS EASO.

Pięć głównych narodowości oczekujących na ostateczną decyzję pozostało niezmiennie w porównaniu z 2017 r., mianowicie **Afgańczycy, Syryjczycy, Irakijczycy, Nigeryjczycy i Pakistańczycy**. Chociaż w przypadku wszystkich tych narodowości liczba spraw zmalała, wciąż stanowią one ponad połowę wszystkich takich spraw w UE+. Pod koniec 2018 r. **Niemcy** wciąż były państwem, w którym było najwięcej spraw w toku we wszystkich instancjach, mimo że liczba ta nieznacznie zmalała w stosunku do poprzedniego roku. **Włochy** pozostały drugim państwem w UE+ z najwyższą liczbą spraw będących w toku, liczba ta jednak spadła o niemal jedną trzecią w stosunku do stanu na koniec 2017 r.

W **Hiszpanii** nastąpił największy bezwzględny wzrost spraw będących w toku, których liczba się podwoiła i wyniosła pod koniec 2018 r. niemal 79 000 spraw. Znaczny bezwzględny wzrost miał miejsce również w Grecji, gdzie liczba spraw

wyniosła ponad 76 000. Francja również zgłosiła więcej spraw będących w toku niż w poprzednim roku, mianowicie blisko 53 000. Jednocześnie w blisko połowie państw UE+ liczba spraw będących w toku spadła. W sześciu państwach odnotowano spadek o ponad tysiąc spraw; co więcej, w czterech z nich (w Niemczech, we Włoszech, w Austrii i w Szwecji) odnotowano spadek o ponad 10 000 spraw.

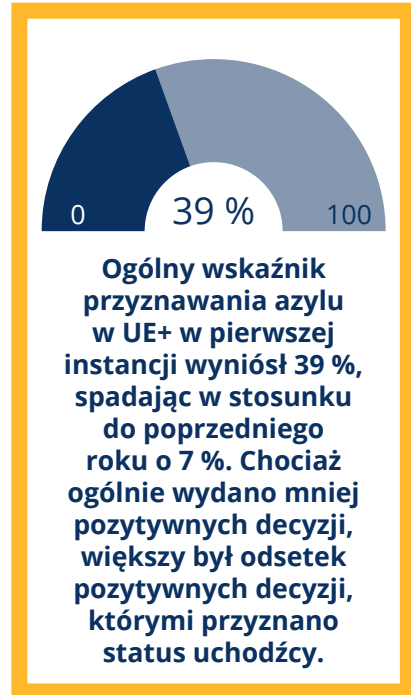
Co do zasady wydaje się, że zmiany w liczbie spraw będących w toku są w dużym stopniu powiązane z nowymi wnioskami o udzielenie azylu. Państwa o największym spadku liczby spraw będących w toku to również te państwa, które odnotowały największy spadek liczby wniosków o udzielenie azylu w 2018 r. Prawidłowość ta sprawdziła się również w przeciwnej sytuacji: w trzech państwach o największym wzroście liczby spraw będących w toku nastąpił również największy wzrost liczby wniosków o udzielenie azylu.

Państwa UE+ wydały w 2018 r. 601 525 decyzji w pierwszej instancji, co stanowi znaczny spadek o 39 % w stosunku do 2017 r. Ogólnie w 2018 r. w UE+ złożono zatem więcej wniosków niż wydano decyzji. Większość decyzji (367 310 lub 61 %) była negatywna – nie przyznawała żadnej ochrony. Około 234 220 decyzji było pozytywnych; większość z nich przyznawała status uchodźcy (129 685 lub 55 % wszystkich pozytywnych decyzji), mniejszy odsetek przyznawał zaś ochronę uzupełniającą (63 100 lub 27 %) lub ochronę humanitarną (41 430 lub 18 %). Chociaż ogólnie wydano mniej pozytywnych decyzji w porównaniu z poprzednim rokiem, większy był odsetek pozytywnych decyzji, którymi przyznano status uchodźcy. W odniesieniu do liczby decyzji wydanych w pierwszej instancji w każdym z państw, najwięcej decyzji wydano w **Niemczech** (30 % wszystkich decyzji), we **Francji** (19 %) i **Włoszech** (16 %). Trzy powyższe państwa wydały łącznie około dwie trzecie wszystkich decyzji wydanych w UE+.

Ogólny wskaźnik przyznawania azylu w UE+ decyzjami pierwszej instancji wyniósł w 2018 r. 39 %, spadając w stosunku do poprzedniego roku o 7 punktów procentowych. Spadek ten wynikał głównie ze spadku wskaźnika przyznawania azylu osobom o niektórych obywatelstwach pochodzenia, a w szczególności w odniesieniu do obywatelstw, co do których wydano dużą liczbę decyzji. Niższy wskaźnik przyznawania azylu w porównaniu z poprzednim rokiem odnotowano w przypadku wnioskodawców z Somalii, Iranu, Iraku, Erytrei i Syrii. Z kolei wzrost odnotowano w przypadku wnioskodawców z Wenezueli, Chin, Salwadoru i Turcji.

Najwyższe wskaźniki przyznawania azylu w UE+ dotyczyły wnioskodawców z Jemuenu (89 %), Syrii (88 %) i Erytrei (85 %), najniższe zaś wnioskodawców z Mołdawii

(1 %), Macedonii Północnej (2 %) i Gruzji (5 %).

Wskaźniki przyznawania azylu w poszczególnych krajach UE+ były zróżnicowane, zarówno w przypadku stosunkowo niskich, jak i wysokich wartości tych wskaźników, w szczególności w przypadku wnioskodawców z Afganistanu, Iranu, Iraku i Turcji. Różnice pod względem wskaźników przyznawania azylu były mniejsze w przypadku wnioskodawców z Albanii, Bangladeszu i Nigerii, a także wnioskodawców z Erytrei i Syrii.

Różnice pod względem wskaźników przyznawania azylu w krajach UE+ obywatelom poszczególnych państw mogą do pewnego stopnia sugerować brak harmonizacji praktyk decyzyjnych (związany

z odmienną oceną sytuacji panującej w kraju pochodzenia, inną interpretacją pojęć i koncepcji prawnych lub z orzecnictwem krajowym). Może jednak również wskazywać, że niektóre kraje UE+ przyjmują wnioskodawców z tego samego kraju pochodzenia w oparciu o bardzo różne kryteria, np. udzielając ochrony przedstawicielom określonych mniejszości etnicznych, mieszkańcom pewnych regionów danego kraju lub małoletnim bez opieki.

Jeśli chodzi o rozpatrywanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w pierwszej instancji, państwa członkowskie mogą stosować specjalne procedury, takie jak procedura przyspieszona, graniczna czy priorytetowa, zapewniając przy tym zgodność z podstawowymi zasadami i gwarancjami przewidzianymi na mocy europejskiego prawodawstwa dotyczącego azylu. Chociaż większość decyzji wydanych w pierwszej instancji w UE+ z zastosowaniem procedury przyspieszonej lub granicznej prowadzi do znacznie wyższego odsetka odrzuconych wniosków niż w przypadku decyzji wydawanych w trybie zwykłej procedury, zdarzają się przypadki przyznania ochrony międzynarodowej z zastosowaniem specjalnych procedur. Zgodnie z danymi wymienianymi w ramach systemu wczesnego ostrzegania i gotowości EASO wskaźnik przyznawania azylu w przypadku decyzji wydawanych w pierwszej instancji z zastosowaniem procedury przyspieszonej wynosił 11 %, natomiast w przypadku decyzji wydawanych z zastosowaniem procedury granicznej – 12 %.

W odniesieniu do decyzji wydanych w postępowaniu odwoławczym lub w postępowaniu w sprawie wniosków o ponowne rozpatrzenie, w 2018 r. państwa UE+ wydały 314 915 decyzji w drugiej lub wyższej instancji, co stanowi wzrost

o 9 % w porównaniu z 2017 r. Ponadto w 2018 r. odnotowano większy odsetek ostatecznych decyzji, którymi przyznano jakąś formę ochrony; wskaźnik przyznawania azylu w przypadku decyzji wydanych w ostatniej instancji wzrósł do 37 % z 33 % w 2017 r. Trzy czwarte wszystkich ostatecznych decyzji z 2018 r. wydały trzy państwa UE+: Niemcy, Francja lub Włochy. Główną zmianą był nagły wzrost liczby ostatecznych decyzji wydanych wnioskodawcom z państw Afryki Zachodniej, takich jak Gambia, Wybrzeże Kości Słoniowej, Nigeria i Senegal.

W zakresie funkcjonowania systemu dublińskiego, dane EASO wskazują na szereg zmian w 2018 r., np. ogólny spadek o 5 % liczby decyzji podjętych w odpowiedzi na wnioski złożone w ramach tego systemu. Ponadto 28 państw UE+ prowadziło regularną wymianę danych dotyczących decyzji, jakie otrzymały one w sprawie wychodzących od nich wniosków złożonych w ramach systemu dublińskiego w 2018 r. Zjednoczone Królestwo udostępniło dane za okres od sierpnia do grudnia 2018 r. 28 państw UE+ otrzymało 138 445 decyzji w sprawie wychodzących od nich wniosków złożonych w ramach systemu dublińskiego, a przy uwzględnieniu częściowych danych zgłoszonych przez Zjednoczone Królestwo, liczba ta wzrasta do 139 984. W 2018 r. wskaźnik decyzji otrzymanych w ramach systemu dublińskiego w sprawie wniosków o udzielenie azylu wyniósł

23 %, co stanowi nieznaczny wzrost w stosunku do 2017 r. Może to świadczyć o dalszych wtórnych przepływach znacznej liczby osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej w państwach UE+. Większość decyzji w sprawie wniosków złożonych w ramach systemu dublińskiego otrzymały **Niemcy** i **Francja**, czyli odpowiednio 37 % i 29 %. Inne państwa, które otrzymały w 2018 r. znaczną liczbę odpowiedzi, to **Niderlandy**, **Belgia**, **Austria**, **Włochy**, **Szwajcaria** i **Grecja**. Najistotniejsze zmiany w porównaniu z 2017 rokiem obejmowały znaczny wzrost liczby decyzji wydanych w ramach systemu dublińskiego przez **Grecję** i **Hiszpanię**. Jednocześnie nastąpił spadek liczby spraw, w których zastosowano względem Grecji klauzulę dyskrecjonalną. Spadek ten był jednak bardzo mały w porównaniu ze wzrostem liczby greckich decyzji.

Ogólny wskaźnik przyznawania decyzji w odniesieniu do wniosków złożonych w ramach systemu dublińskiego w 2018 r. wyniósł 67 %, co oznacza spadek o 8 punktów procentowych w stosunku do 2017 r., wciąż istniały jednak różnice między wskaźnikami przyjmowania decyzji w poszczególnych państwach. Większość decyzji wydanych w 2018 r. w ramach systemu dublińskiego dotyczyła obywateli Afganistanu (9 % ogólnej liczby), Nigerii (8 %), Iraku (6 %) i Syrii (6 %). Ponadto w 2018 r. w ponad 12 300 przypadkach powołano się na art. 17 ust. 1 rozporządzenia dublińskiego, znany jako klauzula dyskrecjonalna lub klauzula suwerenności; w niemal dwóch trzecich wszystkich przypadków klauzulę dyskrecjonalną zastosowano w Niemczech.

W dwóch piątych spraw, w których powołano się na art. 17 ust. 1, wskazano Włochy jako państwo partnerskie, do którego mógł zostać przesłany wniosek, w 22 % spraw wskazano Grecję, a w 9 % Węgry. W 2018 r. kraje składające sprawozdania przeprowadziły ponad 28 000 przeniesień. Uwzględniając 26 państw UE+, które regularnie składały sprawozdania zarówno w 2017, jak i w 2018 r., ogólna liczba przeprowadzonych przeniesień wzrosła o ok. 5 %. Niemal jedną trzecią przeniesień w 2018 r. przeprowadziły **Niemcy**, przy czym **Grecja** i **Francja** również przeprowadziły znaczną liczbę przeniesień. Ponad połowa osób przeniesionych trafiła do **Niemiec** i **Włoch**. Inne państwa, które przyjeły przeniesione osoby, obejmowały **Francję**, **Szwecję**, **Zjednoczone Królestwo**, **Hiszpanię** i **Szwajcarię**.

W ogólnym ujęciu, główne zmiany zaobserwowane w krajach UE+ w odniesieniu do procedury dublińskiej odzwierciedlały: liczbę spraw wymagających rozpatrzenia; znaczne zmiany organizacyjne w szeregu państw UE+; ocenę najlepszego interesu dziecka w kontekście procedur dublińskich; wznowienie wniosków szeregu państw UE+ do Grecji o przejęcie/przyjęcie z powrotem wnioskodawców; zawarcie umów dwustronnych między niektórymi państwami UE+ w celu usprawnienia procedur dublińskich i poprawy wariantów przeniesień; oraz środki służące zapewnieniu prawidłowej i terminowej identyfikacji wnioskodawców znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji i ich szczególnych potrzeb w kontekście procedur dublińskich. Podobnie jak w latach 2016 i 2017, również w 2018 r. odnotowano (pełne lub częściowe) zawieszenie przeniesień w ramach systemu dublińskiego do Węgier.

Istotne zmiany na poziomie krajowym

Wiele krajów UE+ **zmieniło swoje przepisy** dotyczące ochrony międzynarodowej. Istotne zmiany wprowadzono na przykład w Austrii, Belgii, Francji, na Węgrzech, we Włoszech i na Słowacji; inne kraje również zmieniły swoje ustawodawstwo w kilku obszarach związanych z azylem. Starając się regulować integralność swoich krajowych systemów azylowych, państwa UE+ wprowadziły w 2018 r. polityki i praktyki mające na celu szybką identyfikację bezzasadnych wniosków o udzielenie ochrony i zapewnienie, aby nie marnowano zasobów finansowych, ludzkich i czasowych na rozpatrywanie takich wniosków.

Stosowanie takich **środków** obejmowało starania zmierzające do tego, aby jak najwcześniej: ustalić tożsamość wnioskodawcy, w tym jego wiek, państwo pochodzenia i trasę podróży; ocenić wszelkie możliwe kwestie związane z bezpieczeństwem; dokonać lepszej oceny wiarygodności oświadczeń wnioskodawców; oraz ustalić, czy beneficjenci ochrony międzynarodowej wciąż potrzebują ochrony. Usprawnienia w zakresie przekazywania wnioskodawcom i beneficjentom ochrony informacji dotyczących ich praw i obowiązków na każdym etapie procesu miały również na celu zapobieganie nieumyślnemu nadużywaniu procedury azylowej.

Abym **zwiększyć skuteczność** systemów azylowych, w państwach UE+ podejmowano inicjatywy skupiające się na: reorganizacji procedur zmierzającej do optymalizacji alokowania i wykorzystywania dostępnych zasobów; podkreślanii gromadzenia od wnioskodawców informacji na wczesnych etapach procesu; cyfryzacji i korzystaniu z nowych technologii; oraz na ustalaniu priorytetów i na procedurach przyspieszonych. Ponadto w 2018 r. wśród starań podejmowanych w celu utrzymania wysokiej jakości funkcjonowania

systemów azylowych stosowano szkolenia personelu w zależności od bieżących potrzeb w państwach UE+, rewizję obowiązujących wytycznych i wprowadzanie systemów kontroli jakości i narzędzi wspierających w procesie podejmowania decyzji w sprawie wniosków o udzielenie ochrony.

W 2018 r. EASO nadal realizował swój mandat, usprawniając współpracę między państwami członkowskimi i udzielając wsparcia krajom, których systemy azylowe i systemy przyjmowania znalazły się pod presją.

Jednocześnie EASO nadal realizował swój mandat, usprawniając współpracę między państwami UE+ i udzielając wsparcia krajom, których systemy azylowe i systemy przyjmowania znalazły się pod presją, tj. Bułgarii, gdzie zakończono realizację specjalnego planu wsparcia, Cypru, Włochom i Grecji. Wsparcie to zostało odpowiednio dostosowane do potrzeb poszczególnych państw i obejmowało: pomoc w przekazywaniu wnioskodawcom informacji; zajmowanie się rejestracją i rozpatrywanie wniosków w sprawie przejęcia i ponownego przyjęcia

w ramach procedury dublińskiej; organizację działań w obszarze informacji o kraju pochodzenia; poprawę zdolności przyjmowania, szczególnie w odniesieniu do osób małoletnich bez opieki; zapewnianie wsparcia w procedurze azylowej, przyjmowaniu i budowaniu zdolności

w ramach wdrażania WESA; oraz zapewnianie wsparcia w zarządzaniu zaległymi sprawami. EASO wzmógł również dialog ze społeczeństwem obywatelskim, organizując spotkania tematyczne poświęcone kluczowym obszarom zainteresowania.

Funkcjonowanie WESA

W 2018 r. państwa UE+ wprowadziły szereg zmian na pierwszych etapach procedury azylowej, aby uzyskać od wnioskodawców jak najwięcej informacji na jak najwcześniejszym etapie.

Istotne zmiany odnotowano w głównych obszarach tematycznych wspólnego europejskiego systemu azylowego:

Jeżeli chodzi o dostęp do procedury, w 2018 r., zgodnie z ogólną tendencją, państwa UE+ wprowadziły szereg zmian na pierwszych etapach procedury, aby uzyskać od wnioskodawców jak najwięcej informacji już na wczesnym etapie. Zmiany te obejmowały ustanowienie ośrodków dla przyjeżdżających, wprowadzenie nowych technologii służących lepszemu identyfikacji wnioskodawców oraz rozszerzenie obowiązków wnioskodawców w odniesieniu do współpracy z organami i dostarczenia niezbędnej dokumentacji na wczesnym etapie procedury. Przekazano również wnioskodawcom więcej informacji dotyczących procesu, w tym informacji na temat dobrowolnego powrotu. Jednocześnie w dyskusji na temat opuszczania pokładu przez migrantów uratowanych na wodach Morza Śródziemnego postawiono podstawowe pytania dotyczące systemowego unijnego podejścia do bezpiecznego i skutecznego dostępu do procedury dla osób uratowanych na morzu. W ogólnym ujęciu podmioty społeczeństwa obywatelskiego w wielu państwach UE+ wyraziły różne obawy związane ze skutecznym dostępem do terytorium i dostępem do procedury azylowej, również w związku

z występowaniem zawracania na morzu na granicy i istnieniem praktycznych przeszkód w skutecznym dostępie do procedury realizowanym w rozsądnym terminie.

Osoby ubiegające się o udzielenie ochrony międzynarodowej, potrzebują informacji, aby zrozumieć jakie zasoby są dostępne do zaspokojenia ich potrzeb związanych z ochroną i uwzględnienia ich osobistych okoliczności w momencie dotarcia do Europy. W 2018 r. zarówno krajowe administracje państw UE+, jak i społeczeństwo obywatelskie, nadal wzmacniały swoje starania mające na celu przekazanie osobom ubiegającym się o udzielenie ochrony międzynarodowej dokładnych i kompleksowych informacji. Ponadto rozszerzono informacje przekazywane przez organy UE+, aby obejmowały one prawa i obowiązki w kontekście ochrony, a także integracji, w tym organizację sesji szkoleń wprowadzających dla wnioskodawców lub beneficjentów statusu uchodźcy i statusu ochrony uzupełniającej w państwach przyjmujących. Dostęp do informacji dla małoletnich bez opieki nadal stanowił w państwach UE+ kwestię o priorytetowym znaczeniu, przy czym w 2018 r. zwiększono użycie nowych narzędzi medialnych i nowej technologii w celu poprawy dostępności.

Niezbędnym warunkiem do tego, aby wnioskodawcy mieli skuteczny dostęp do procedury azylowej, jest zapewnienie pomocy i reprezentacji prawnej. Zmiany wprowadzone w 2018 r. przez państwa UE+ w obszarze pomocy i reprezentacji prawnej dotyczyły rozszerzenia pomocy na różnych etapach procedury azylowej

oraz czasami zmiany podmiotów zaangażowanych w świadczenie usług prawnych. Łącząc swoje działania z inicjatywami prowadzonymi przez organy państwowe, podmioty społeczeństwa obywatelskiego, szczególnie organizacje posiadające doświadczenie operacyjne, odegrały również rolę w identyfikowaniu istniejących wyzwań i ograniczeń.

Skuteczne tłumaczenie ustne jest warunkiem koniecznym odpowiedniej komunikacji między wnioskodawcą a organami na każdym etapie procedury, w tym na etapie dostępu do procedury azylowej, składania wniosku, rozpatrywania go i odwołania od decyzji. W 2018 r., pomimo spadku liczby wniosków, różnorodność językowa wśród wnioskodawców pozostała na niemal tym samym poziomie co w 2017 r., co stawia tłumaczenie ustne na czele potrzeb proceduralnych.

W ogólnym ujęciu ramy prawne i ramy polityki zachowały stabilność w zakresie tłumaczeń ustnych, z niewielkimi zmianami służącymi wyjaśnieniu kwestii proceduralnych świadczenia usługi tłumaczenia ustnego. Wyzwania, jakie określono w państwach UE+ w tym obszarze, obejmowały czasami niedobory w dostępnych zasobach ludzkich na niektórych etapach procedury azylowej i niewystarczające kwalifikacje tłumaczy zaangażowanych w procedurę.

Jeśli chodzi o rozpatrywanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w pierwszej instancji, państwa członkowskie mogą stosować specjalne procedury, takie jak procedura przyspieszona, graniczna czy priorytetowa, zapewniając przy tym zgodność z podstawowymi zasadami i gwarancjami przewidzianymi na mocy europejskiego prawodawstwa dotyczącego azylu. We **Włoszech** wprowadzono tzw. dekretem w sprawie imigracji i bezpieczeństwa procedurę uproszczoną

i procedurę przyspieszoną rozpatrywania wniosków, aby unikać wniosków stanowiących nadużycie i ograniczyć czas przetwarzania. W 2018 r. w **Grecji** kontynuowano wdrażanie specjalnej granicznej procedury przyspieszonej w ramach wdrażania oświadczenia UE-Turcja, stosowanej względem osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej na wyspach Lesbos, Chios, Samos, Leros i Kos. We **Francji** wprowadzono zmiany między innymi w stosowanych ramach czasowych w kontekście procedur przyspieszonych. W odniesieniu do procedur przyjęcia w wielu państwach UE+ dokładniej opracowano warunki odmowy nadania statusu, przy jednoczesnym regularnym korzystaniu z koncepcji bezpiecznego kraju, przy czym w kilku państwach dokonano przeglądu wykazów bezpiecznych krajów pochodzenia i zmodyfikowano je.

Tłumaczenie ustne jako potrzeba proceduralna

W 2018 r. różnorodność językowa wśród wnioskodawców pozostała na niemal tym samym poziomie co w 2017 r., co stawia tłumaczenie ustne na czele potrzeb proceduralnych.

W 2018 r. przepisy regulujące zwykłe procedury w pierwszej instancji w państwach UE+ na poziomie krajowym pozostały stosunkowo stabilne. Główne zmiany przepisów i polityki mające wpływ na przykład na **dostęp do procedury** lub **specjalne procedury**, miały również wpływ na tę kwestię, w ogólnym ujęciu państwa nie zgłaszały jednak istotnych

zmian, które mogłyby skutkować całkowitą rewizją przepisów, polityk i praktyk dotyczących zwykłej procedury. Przyjęte zmiany miały głównie na celu ogólne usprawnienie procedury, podobnie jak wskazano w sprawozdaniu rocznym z 2017 r.

Dokonane zmiany dotyczyły: przeglądu mających zastosowanie terminów obowiązujących w procedurze azylowej; wprowadzenia nowych technologii do celów elektronicznego zarządzania wnioskami; zmian osobistego zakresu wniosków; dostępności pomocy prawnej w pierwszej instancji; rozszerzenia współpracy i komunikacji między różnymi organami w pierwszej instancji; zmian w zakresie podstaw wykluczenia; oraz inicjatyw służących zapewnianiu nieprzerwanego wsparcia i wytycznych personelowi zaangażowanemu w procesy decyzyjne w pierwszej instancji.

Zmiany w państwach UE+ wprowadzone w 2018 r. w obszarze przyjmowania dotyczyły ogólnej organizacji systemów przyjmowania w odpowiedzi na tendencje występujące we wnioskach, w tym systemów redystrybucji i umieszczania oraz zmieniających się rodzajów ośrodków dla cudzoziemców. Chociaż niektóre państwa znacznie zmniejszyły swoje zdolności przyjmowania, inne musiały podejmować dalsze starania w celu zwiększenia liczby dostępnych miejsc, aby dostosować je do wzrastającej liczby wniosków na poziomie krajowym. W znacznym stopniu przekształcono organizację przyjmowania, zwiększając liczbę ośrodków dla przyjeżdżających w państwach UE+. Wiele inicjatyw miało również na celu poprawę jakości warunków przyjmowania: ustanowienie lepszych warunków wśród różnych zainteresowanych stron, stworzenie narzędzi monitorujących, zapewnienie utrzymania ośrodków.

Wiele państw położyło główny nacisk na zapewnienie, aby w ośrodkach dla cudzoziemców nie pojawiały się żadne kwestie związane z bezpieczeństwem lub konflikty. Kwestię tę rozwiązano na różne sposoby, w tym poprzez zmiany wewnętrznych przepisów i ustanowienie specjalnych ośrodków dla cudzoziemców nieprzestrzegających zasad obowiązujących w systemie przyjmowania. Sądy wykazywały szczególną aktywność w kształtowaniu praw wnioskodawców związanych z przyjmowaniem, np. dotyczących długości trwania uprawnienia do świadczeń materialnych w ramach przyjmowania lub swobody przemieszczania się. Podjęto kroki zmierzające do dalszego ułatwienia dostępu do zatrudnienia wnioskodawcom o znacznych szansach na uzyskanie ochrony, a nauka języka i kursy na temat życia w danym państwie stały się obowiązkowe, w niektórych przypadkach również dla wnioskodawców.

W obszarze zatrzymań w wielu państwach UE+ wprowadzono nowe prawa, zmiany w przepisach lub instrukcje rządowe, aby bardziej szczegółowo zdefiniować lub rozwinąć powody zatrzymania, a także rozwiązania alternatywne do zatrzymania, zarówno w kontekście procedury azylowej, jak i powrotu, np. wyjaśniając w większych szczegółach, co stanowi potencjalne niebezpieczeństwo dla porządku publicznego lub jakie jest zagrożenie związane z ukrywaniem się. Ponadto podjęto kroki zmierzające do wzmocnienia wsparcia osób zatrzymanych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji i zwiększenia przejrzystości w zakresie zatrzymania. Podobnie jak w 2017 r. w kilku krajach UE+ w 2018 r. weszły w życie nowe przepisy prawne ograniczające swobodę przemieszczania się lub czas pobytu osób przebywających w ośrodkach recepcyjnych. Inne zmiany w obszarze zatrzymania koncentrowały

się na stosowanych terminach i zwiększeniu zdolności w ośrodkach detencyjnych. W wielu państwach podmioty społeczeństwa obywatelskiego wyraziły obawy dotyczące nieprawidłowego wdrażania przepisów UE w dziedzinie azylu w związku z zatrzymaniem osób ubiegających się o udzielenie azylu i z zabezpieczeniami w ramach procedury zatrzymania.

W odniesieniu do procedur w drugiej instancji w 2018 r. ramy prawne, ramy polityki i praktyk w państwach UE+ zachowały stosunkową stabilność, w większości podlegając niewielkim zmianom. Wydaje się jednak, że wpływ sądów i trybunałów biorących udział w procedurach azylowych w drugiej instancji wzrasta. Ponieważ w poprzednim roku liczne wnioski skierowano do drugiej instancji, sądy i trybunały miały więcej możliwości wydania decyzji wyjaśniających, kształtując dalej inne obszary procedury azylowej.

Ponieważ w 2018 r. liczne wnioski skierowano do drugiej instancji, sądy i trybunały miały więcej możliwości wydania decyzji wyjaśniających, kształtując dalej inne obszary procedury azylowej.

Należy zauważyć, że kilka państw UE+ zgłosiło zmiany w prawie, polityce i praktykach w następstwie decyzji wydanych przez europejskie i krajowe sądy

i trybunały. Zmiany w tym obszarze obejmowały mające zastosowanie terminy, zapewnianie pomocy prawnej i prawo do pozostania podczas oczekiwania na decyzję w drugiej instancji.

W 2018 r. w państwach UE+ podniesiono jeszcze bardziej standardy opracowywania informacji o krajach pochodzenia (COI) i usprawniono zapewnianie jakości publikacji zawierających informacje o krajach pochodzenia. Państwa UE+ opracowały i udostępniły szeroki zakres zwykłych i nowych publikacji, z których wiele jest dostępnych za pośrednictwem prowadzonego przez EASO portalu COI. Często informacje zawarte w tych publikacjach opierają się na misjach informacyjnych prowadzonych przez państwa UE+ w państwach trzecich. Zgodnie z ogólną tendencją wiele krajowych jednostek ds. informacji o krajach pochodzenia kontynuowało współpracę z EASO i partnerami w innych państwach, również w ramach sieci EASO COI.

Dorobek prawny UE w obszarze azylu zawiera przepisy dotyczące identyfikacji i udzielania wsparcia wnioskodawcom potrzebującym specjalnych gwarancji proceduralnych (w szczególności ofiarom tortur, gwałtu lub jakiegokolwiek innej formy przemocy psychicznej, fizycznej lub seksualnej). Jedną z grup o kluczowym znaczeniu są ubiegający się o przyznanie ochrony małoletni bez opieki odpowiedzialnej za nich osoby dorosłej. Obecność małoletnich bez opieki była katalizatorem wielu zmian przyjętych w krajach UE+. Obejmowały one w szczególności: dopasowanie zdolności przyjmowania małoletnich bez opieki w zależności od istotnych napływów oraz usprawnienie wyspecjalizowanych ośrodków przyjmowania; poprawę opieki m.in. poprzez współpracę między organami krajowymi a podmiotami trzeciego sektora; dalsze inwestycje w jakość i ilość opieki opartej

na rodzinie; wprowadzenie środków zmierzających do wczesnej identyfikacji i zabezpieczeń proceduralnych mających na celu zapewnienie dobrostanu i rozwoju społecznego osób małoletnich; wykorzystywanie nowych technologii do oceny wieku; oraz starania zmierzające do zwiększenia wiedzy fachowej personelu pracującego z małoletnimi bez opieki. Podobnie, wyspecjalizowane ośrodki recepcyjne i usługi w nich świadczone stanowiąły trzon zmian dotyczących innych grup wymagających szczególnego traktowania; w wielu krajach powstają wyspecjalizowane placówki, opracowuje się mechanizmy identyfikacji i ukierunkowanej pomocy. W wielu państwach podmioty społeczeństwa obywatelskiego wyraziły obawy związane z dostosowaniem warunków przyjmowania do potrzeb osób wymagających szczególnego traktowania oraz z niewystarczającym świadczeniem systematycznej i dostosowanej do potrzeb pomocy.

Osobom, którym przyznano pewną formę ochrony międzynarodowej w kraju UE+, przysługuje w związku z tym statusem szereg praw i korzyści. Szczegółowe prawa przyznawane beneficjentom ochrony międzynarodowej są zazwyczaj określone w krajowych przepisach i politykach. Zmiany przepisów, polityki i praktyk dotyczące zakresu ochrony w państwach UE+ wprowadzone w 2018 r. były zazwyczaj ukierunkowane na beneficjentów ochrony międzynarodowej, lecz również na większe grupy obywateli państw trzecich lub osoby ze środowisk

migracyjnych, w zależności od szczególnego kontekstu krajowego.

Trudno jest określić ogólne tendencje UE+, gdyż zmiany wynikały ze specjalnych profili beneficjentów i ogólnej charakterystyki migracji w kontekście krajowym. Pojawiły się dwa obszary, wokół których skupiły się liczne zmiany: regularny przegląd statusów ochrony oraz kursy językowe i społeczno-kulturowe związane z obszarem zatrudnienia.

W odniesieniu do powrotów w 2018 r. państwa UE+ starały się doprowadzić do skutecznych powrotów tych osób, których wnioski o udzielenie azylu odrzucono; rzeczywista sytuacja odzwierciedliła stosunkowo niski wskaźnik skutecznych powrotów. W swojej rocznej analizie ryzyka na 2019 r. Frontex wskazał, że liczba skutecznych powrotów w 2018 r. nie osiągnęła poziomu liczby decyzji wydanych przez państwa członkowskie w sprawie powrotu migrantów. W tym kontekście zmiany legislacyjne wprowadzone w UE+ koncentrowały się na ułatwianiu powrotów byłych wnioskodawców poprzez położenie kresu stosowaniu automatycznego skutku zawieszającego odwołanie w stosunku do niektórych profili wnioskodawców, których wnioski poddano procedurze przyspieszonej lub specjalnej, poprzez minimalizowanie ryzyka ucieczki, lub poprzez podejmowanie działań mających zapewnić dostępność niezbędnych dokumentów podróży na wypadek, gdyby były one potrzebne do celów powrotu.

Jak skontaktować się z UE

Osobiście

W całej Unii Europejskiej istnieje kilkaset centrów informacyjnych Europe Direct. Adres najbliższego centrum można znaleźć na stronie: https://europa.eu/european-union/contact_pl.

Telefonicznie lub drogą mailową

Europe Direct to serwis informacyjny, który udziela odpowiedzi na pytania na temat Unii Europejskiej. Można się z nim skontaktować:

- dzwoniąc pod bezpłatny numer telefonu: 00 800 6 7 8 9 10 11 (niektórzy operatorzy mogą naliczać opłaty za te połączenia),
- dzwoniąc pod standardowy numer telefonu: +32 22999696,
- drogą mailową: https://europa.eu/european-union/contact_pl.

Wyszukiwanie informacji o UE

Online

Informacje o Unii Europejskiej są dostępne we wszystkich językach urzędowych UE w portalu Europa: https://europa.eu/european-union/index_pl.

Publikacje UE

Bezpłatne i odpłatne publikacje UE można pobrać lub zamówić na stronie: <https://publications.europa.eu/pl/publications>. Większą liczbę egzemplarzy bezpłatnych publikacji można otrzymać, kontaktując się z serwisem Europe Direct lub z lokalnym centrum informacyjnym (zob. https://europa.eu/european-union/contact_pl).

Prawo UE i powiązane dokumenty

Informacje prawne dotyczące UE, w tym wszystkie unijne akty prawne od 1952 r., są dostępne we wszystkich językach urzędowych UE w portalu EUR-Lex: <http://eur-lex.europa.eu>.

Portal Otwartych Danych UE

Unijny portal otwartych danych (<http://data.europa.eu/euodp/pl>) umożliwia dostęp do zbiorów danych pochodzących z instytucji i innych organów UE. Dane można pobierać i wykorzystywać bezpłatnie, zarówno do celów komercyjnych, jak i niekomercyjnych.

BZ-02-19-250-PL-C

Urząd Publikacji
Unii Europejskiej

ISBN 978-92-9476-769-1
doi:10.2847/121278